

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)
23. januar 1997 *

I sag C-246/95,

angående en anmodning, som Belgiens Conseil d'État i medfør af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Myrienne Coen

mod

État belge,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EF-traktatens artikel 179 og vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, G. F. Mancini, og dommerne G. Hirsch og R. Schintgen (refererende dommer),

generaladvokat: N. Fennelly

justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Myrienne Coen ved advokaterne H. Mackelbert og J.-N. Louis, Bruxelles

* Processprog: fransk.

— den belgiske stat ved kontorchef J. Devadder, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved ledende juridisk konsulent G. Valsesia og J. Currall, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 15. februar 1996 af Myriamne Coen ved advokat J.-N. Louis, af den belgiske stat ved direktør R. Foucart, Juridisk Tjeneste, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved J. Currall,

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 28. marts 1996,

på grundlag af kendelse af 2. oktober 1996 om genåbning af den mundtlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. december 1996

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved dom af 14. juni 1995, indgået til Domstolen den 17. juli 1995, har Belgiens Conseil d'État i medfør af EF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikel 173 og vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter »vedtægten«) samt ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De Europæiske Fællesskaber.

- 2 Disse spørgsmål er blevet rejst under en sag anlagt af Myrienne Coen, der er ansat i det belgiske Udenrigsministerium, mod den belgiske stat angående lovligheden af en række forvaltningsakter, som den belgiske stat har udstedt i forbindelse med en af Kommissionen indledt procedure med henblik på ansættelse af midlertidigt ansatte.

- 3 Det fremgår af forelæggelsesdommen, at Kommissionen i september 1993 indkaldte ansøgninger med henblik på oprettelse gennem udvælgelse af en ansættelsesreserve af midlertidigt ansatte i kategori A, særligt i Generaldirektoratet for Eksterne Forbindelser. Meddelelser herom blev offentliggjort i den belgiske presse, særligt i den udgave af avisen »Le Soir«, der udkom den 18. september 1993.

- 4 I oktober 1993 opfordrede Kommissionen samtidig medlemsstaterne gennem deres faste repræsentationer ved De Europæiske Fællesskaber til at indstille egnede ansøgere med henblik på ansættelse af midlertidigt ansatte i det nye Generaldirektorat I-A for Fælles Udenrigs- og Sikkerhedspolitik. Kommissionen meddelte, at førsteambassadesekretærer og konsulenter, der var udnævnt for nylig, ville blive foretrukket, og at der ville blive tale om midlertidig ansættelse.

- 5 Den 11. november 1993 indgav Myrienne Coen, der er tjenestemand i 5. lønklasse og ansat i Udenrigstjenesten under det belgiske Udenrigsministerium, ansøgning i henhold til Kommissionens indkaldelse af ansøgninger.

- 6 På foranledning af Kommissionens opfordring til medlemsstaternes faste repræsentationer udvalgte direktionen i det belgiske Udenrigsministerium den 18. november 1993 tre tjenestemænd fra listen over nederlandsksprogede i ministeriet og gav Kommissionen meddelelse herom.

- 7 Den 15. december 1993 indgav Myrienne Coen sin ansøgning til de ansvarlige i ministeriet. Ministeriets direktion afslog at videresende hendes ansøgning til Kommissionen med den begrundelse, at den var indgivet for sent, og at hun ikke havde den ønskede rang.

- 8 Den 30. december 1993 anlagde Myrienne Coen sag ved Belgiens Conseil d'État med påstand om annullation af den afgørelse, som Udenrigsministeriet — sandsynligvis mellem den 15. november og den 1. december 1993 — havde truffet om at indstille tre diplomater, der var ansat i Udenrigstjenesten under Udenrigsministeriet, til midlertidig ansættelse i lønklasse A i Kommissionens Generaldirektorat I-A, og den afgørelse, som direktionen for Udenrigstjenesten i Udenrigsministeriet og dermed Udenrigsministeriet havde truffet — sandsynligvis den 16. december 1993 — om ikke at videresende sagsøgerens ansøgning om disse stillinger.

- 9 Gennemførelsen af de anfægtede forvaltningsakter blev udsat ved dom afsagt den 9. februar 1994 af Conseil d'État, men efter fornyet oplysning blev udsættelsen ophævet den 28. marts 1994.

- 10 Den 16. september 1994 tiltrådte en af de tre ansøgere, som Udenrigsministeriet havde indstillet til Kommissionen, T., en stilling som midlertidigt ansat i Generaldirektorat I-A.

- 11 Den 26. oktober 1994 gav den belgiske stat Conseil d'État meddelelse om, hvilken tjenesteretlig stilling de tre personer, som Udenrigsministeriet havde indstillet til Kommissionen, havde, og særligt om T.'s ansættelse som midlertidigt ansat.

- 12 Myrienne Coen har ikke indgivet klage til Kommissionen over denne ansættelse og har ikke anlagt sag ved De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans med påstand om annullation.
- 13 Conseil d'État er af den opfattelse, at såfremt udnævnelsen af T. er blevet endelig ved udløbet af tomånedersfristen i traktatens artikel 173, stk. 5, har Myrienne Coen ingen interesse i, at Conseil d'État kender de to anfægtede afgørelser ugyldige. Såfremt sagsøgeren kan opnå, at Retten i Første Instans annullerer udnævnelsen af T., skal der ex officio rejses spørgsmål om den belgiske regerings kompetence til at indstille ansøgere, og da opstår spørgsmålet, om den udnævnelsesprocedure, som Kommissionen har indledt, er lovlig.
- 14 Conseil d'État har herefter udsat sagen og forelagt Domstolen følgende to spørgsmål:
- »1) Skal Rom-traktatens artikel 173, stk. 5, fortolkes således, at den frist på to måneder, som deri er fastsat for at anfægte en afgørelse truffet af Kommissionen, kan løbe på ny som følge af en afgørelse fra en retsinstans i en medlemsstat, hvori det fastslås, at en forvaltningsakt i denne stat er retsstridig, når forvaltningsakten kan have haft indflydelse på Kommissionens afgørelse, der ønskes prøvet?
- 2) Er en anmodning om indstilling af ansøgere til stillinger i Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som er fremsat under et møde mellem de faste repræsentanter og Kommissionens generalsekretær og rettet direkte til medlemsstaterne uden anden form for offentliggørelse og uden for en ansættelsesprocedure, der er bekendtgjort i EF-Tidende, gyldig, særligt når der henses til reglerne, der er gældende for ansættelse af tjenestemænd og øvrige ansatte ved Kommissionen?»

- 15 Indledningsvis bemærkes det, at Domstolens kompetence til at træffe afgørelse i tvister mellem Fællesskabet og dets ansatte ikke er hjemlet ved traktatens artikel 173, som det første præjudicielle spørgsmål vedrører, men ved artikel 179.
- 16 Klage- og søgsmålsadgangen, herunder frister og procedureregler, er reguleret i vedtægtens artikel 90 og 91. I artikel 73 i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Fællesskaberne henvises der udtrykkeligt til disse bestemmelser.
- 17 Bestemmelserne finder ikke alene anvendelse på personer, som har status som tjenestemænd eller som andet end lokalt ansatte, men også på de personer, der hævder at have en sådan status, særligt ansøgere, som har deltaget i en ansættelsesprocedure i en af Fællesskabernes institutioner (jf. herom dom af 13.7.1989, sag 286/83, Alexis m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2445, præmis 9).
- 18 Herefter må det første spørgsmål, som Belgiens Conseil d'État har forelagt, forstås således, at det vedrører fortolkningen af traktatens artikel 179 og vedtægtens artikel 90 og 91.
- 19 I medfør af artikel 3 i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1, berigtigelse offentliggjort i EFT 1989 L 241, s. 4), udøver Retten, i første instans, de beføjelser, der er tillagt Domstolen i tvister, som omhandlet i EØF-traktatens artikel 179.
- 20 I henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, kræves det, at klager over bebyrdende akter, som indbringes for ansættelsesmyndigheden af personer, der er omfattet af vedtægten, indgives inden for en frist på tre måneder fra den dag, den pågældende får kendskab til akten. Retssagen skal i medfør af artikel 91, stk. 3, anlægges inden for en frist på tre måneder fra den udtrykkelige eller stiltiende afvisning af klagen.

- 21 Ifølge fast retspraksis er klage- og søgsmålsfristerne i vedtægten og ved søgsmål i henhold til traktatens artikel 173 præceptive og kan ikke fraviges af parterne eller Domstolen, da de har til formål at tilvejebringe klarhed og retssikkerhed (jf. dom af 12.7.1984, sag 227/83, *Moussis mod Kommissionen*, Sml. s. 3133, præmis 12, og af 7.5.1986, sag 191/84, *Barcella m.fl. mod Kommissionen*, Sml. s. 1541, præmis 12).
- 22 Hvis lovligheden af en ansættelsesprocedure i en af Fællesskabernes institutioner i en situation som den i hovedsagen foreliggende kan afhænge af lovligheden af visse forvaltningsakter fra de nationale myndigheder, som fællesskabsinstitutionen har henvendt sig til, påhviler det den, der mener at være skadelidt, at indgive klage eller anlægge sag inden for fristerne i vedtægten, selv hvis det kun er som en retssikrende foranstaltning.
- 23 Enhver anden fortolkning ville gøre det muligt at omgå traktatens og vedtægtens ufravigelige frister ved hjælp af retsmidler på nationalt plan.
- 24 Således som det første spørgsmål må forstås på baggrund af ovenstående, skal det derfor besvares med, at traktatens artikel 179 og vedtægtens artikel 90 og 91 skal fortolkes således, at fristerne for de retsmidler, som i disse bestemmelser er fastsat til at anfægte en afgørelse truffet af Kommissionen, ikke kan begynde at løbe på ny, fordi en ret i en medlemsstat træffer en afgørelse, hvori det fastslås, at en forvaltningsakt udstedt af denne stat, som kan have haft indflydelse på den afgørelse fra Kommissionen, der ønskes prøvet, er ulovlig.
- 25 Som det fremgår af forelæggelsesdommen har Belgiens Conseil d'État kun stillet det andet spørgsmål for det tilfælde, at det første spørgsmål skulle blive besvaret bekræftende.

- 26 Under hensyn til besvarelsen af det første spørgsmål er det uforholdt at besvare det andet.

Sagens omkostninger

- 27 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Belgiens Conseil d'État ved dom af 14. juni 1995, for ret:

EF-traktatens artikel 179 og artikel 90 og 91 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber skal fortolkes således, at fristerne for de retsmidler, som i disse bestemmelser er fastsat til at anfægte en afgørelse truffet af Kommissionen, ikke kan begynde at løbe på ny, fordi en ret i en medlemsstat træffer en afgørelse, hvori det fastslås, at en forvaltningsakt udstedt af denne stat, som kan have haft indflydelse på den afgørelse fra Kommissionen, der ønskes prøvet, er ulovlig.

Mancini

Hirsch

Schintgen

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 23. januar 1997.

R. Grass

Justitssekretær

G. F. Mancini

Formand for Anden Afdeling